

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa T.P.

przeciwko G. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i S1. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28 maja 2025 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 stycznia 2024 r., sygn. akt VI Pa 33/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[I.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 maja 2023 r., IV P 21/22, Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił powództwo T.P. o zapłatę (pkt I.); zasądził od powoda na rzecz pozwanej G. spółki z o.o. w W. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II.); zasądził od powoda na rzecz pozwanej S. spółki z o.o. w W. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III.); zasądził od powoda na rzecz pozwanej S1. spółki z o.o. w W. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt IV.); w pozostałej części nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanych (pkt V.).

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 18 stycznia 2024 r., VI Pa 33/23 oddalił apelację powoda (pkt I.), zasądził od powoda na rzecz pozwanych kwotę po 450 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie apelacyjne (pkt II.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powód zarzucił naruszenie:

1. art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wszystkich zarzutów apelacji;
2. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.;
3. art. 22 § 1, § 1¹ oraz § 1² k.p.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, ponieważ Sąd odwoławczy rozpoznając apelację strony powodowej nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacji. Sąd w żaden sposób nie rozstrzygnął bowiem zgłaszanego przez stronę powodową zarzutu dotyczącego ustalenia „prawdziwego pracodawcy” i konieczności dla jego ustalenia dokonania odpowiedniej wykładni przepisów prawnych pozwalającej przeciwdziałać nadużywaniu podmiotowości prawnej przez pozwanych w zakresie swobody tworzenia podmiotów, tj. zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci art. 3 k.p. w zw. z art. 8 k.p. A ponadto Sąd uznał cały materiał dowodowy za wiarygodny uznania, iż sposób realizacji stosunku prawnego przez powoda jest sprzeczny z cechami istotnymi stosunku pracy.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie; przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienia liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego należność tytułem zwrotu kosztów procesu do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak wskazanej przez powoda przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku o

oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Strona wnosząca skargę kasacyjną, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne tego środka prawnego, powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zaś wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Ustosunkowując się do przywołanej przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że w świetle utrwalonego orzecnictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub

stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436) oraz wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy i przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone. A zatem, skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołujące się do przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinno koncentrować się na wykazaniu "oczywistości" zasadności skargi, to nie może sprowadzać się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bądź też do ich powtórzenia choćby nawet w zmodyfikowanej

formie, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, LEX nr 2500419).

Uwzględniając powyższe wytyczne należy wskazać, że skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianych przesłanek przedsądu.

Skarżący stawia zarzut nierozpoznania wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji, twierdząc, że zarzut ten dowodzi oczywistej, widocznej *prima facie*, kwalifikowanej wady zaskarżonego orzeczenia. Okoliczność, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera szczegółowej analizy każdego z zarzutów apelacji, nie prowadzi do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście wadliwe. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III UK 119/17, LEX nr 2542602; postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lipca 2019 r., III PK 139/18, LEX nr 2692800; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2015 r., II CSK 265/15, LEX nr 2148629). Zarzut skarżącego w konfrontacji z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku, nie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał zarzutów apelacji a przez to w sposób oczywisty i kwalifikowany naruszył prawo.

Odnosząc się do drugiego z argumentów mających świadczyć o potrzebie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, że zasadnicze znaczenie w procesie sądowego badania, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy, ma ustalenie faktyczne, czy praca wykonywana w ramach analizowanego stosunku prawnego rzeczywiście ma cechy wymienione w art. 22 § 1 k.p. W tym celu bada się okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa i dopiero w wyniku tego badania (poczynienia stosownych ustaleń) rozstrzyga się, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2018 r.,

II UK 10/17 (LEX nr 24900052), Sąd Najwyższy uwypuklił, że przyjęcie koncepcji pracowniczego zatrudnienia musi graniczyć z pewnością, że w sprawie doszło do świadczenia pracy podporządkowanej, niezależnie od jego nasilenia i rodzaju.

Sąd ocenia zatem, czy zebrane dowody ujawniają właściwości świadczenia pracy. W sytuacji, gdy dostrzega atypowe formy wykonywania pracy (brak podporządkowania, ciągłości świadczenia pracy), to zanegowanie tytułu pracowniczego ubezpieczenia nie tylko nie sprzeciwia się prawu, ale odpowiada jego treści (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2022 r., II USK 667/21, LEX nr 3416129).

W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, że w stanie faktycznym sprawy nie została spełniona jedna z konstytutywnych i podstawowych cech stosunku pracy przewidziana w art. 22 § 1 k.p., jaką jest wykonywanie pracy podporządkowanej. Za sprzeczny z cechami istotnymi stosunku pracy Sąd odwoławczy uznał sposób realizacji omawianego stosunku prawnego, z uwagi na okoliczność, że wynagrodzenie wypłacane było za pracę wykonaną, ponadto strony miały swobodę w ustalaniu grafiku oraz nie było konieczności osobistego świadczenia pracy.

Sposób motywowania przez autora skargi kasacyjnej jej oczywistej zasadności sprowadza się do polemiki z poczynionymi przez Sąd drugiej instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem w myśl k.p.c. art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący w istocie kwestionuje zatem dokonaną przez Sąd ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Podkreślić należy, że pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów.

Wobec niewykazania przez skarżącego powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c.

[I.T.]

[a.†]